

Elever i specialskolan läsåret 2019/20

I denna promemoria redogör vi för statistiken över elever i specialskolan läsåret 2019/20. Statistiken publiceras också i tabeller på Skolverkets webbplats. Här finns dessutom kvalitetsdeklarationer för den officiella statistiken.

www.skolverket.se/skolutveckling/statistik/

Sammanfattning

- Läsåret 2019/20 går 699 elever i specialskolan. Antalet elever i specialskolan har ökat med 6 procent jämfört med föregående läsår, då antalet elever i specialskolan var 659. Det totala antalet elever i specialskolan har ökat kontinuerligt sedan läsåret 2012/13.
- I specialskolan är 60 procent av eleverna pojkar. Medan könsfördelningen bland eleverna i regionskolorna är mer jämn, så är pojkarna i majoritet i riksskolorna.
- Totalt har 53 procent av eleverna en annan hemkommun än den där skolenheten är belägen. Andelen elever som går i en specialskola i en annan kommun än hemkommunen är högre i regionskolorna än i riksskolorna, 61 procent jämfört med drygt 41 procent. Andelen elever som har en annan hemkommun än den där skolenheten är belägen har varit relativt stabil över tid i regionskolorna, medan den har minskat kraftigt under de tio senaste läsåren i riksskolorna.
- Läsåret 2019/20 har 40 procent av eleverna elever rapporterat vara berättigade till modersmålsundervisning, vilket är i nivå med föregående läsår. Av eleverna som är berättigade till modersmålsundervisning deltar 24 procent i modersmålsundervisning, vilket är en ökning med 2 procentenheter jämfört med läsåret 2018/19.

Bakgrund

Om specialskolan

Statistiken innehåller uppgifter om elever i specialskolan.

Specialskolan ska ge barn som på grund av sin funktionsnedsättning eller andra särskilda skäl inte kan gå i grundskolan eller grundsärskolan en utbildning som är anpassad till varje elevs förutsättningar, och som så långt som möjligt motsvarar den utbildning som ges i grundskolan.¹

Specialskolor finns på sex olika orter i Sverige.² Det finns fem regionskolor och fem riksskolor. Regionskolorna tar emot elever som är döva eller som har en hörselnedsättning som inte behöver utbildning vid en riksskola. Riksskolorna finns för elever med olika förutsättningar som hörselnedsättning och utvecklingsstörning, grav språkstörning, dövblindhet samt elever med synnedsättning och ytterligare funktionsnedsättning.³

Specialskolan har tio årskurser, som delas in i lågstadium, mellanstadium och högstadium. Lågstadiet består av årskurs 1–4, mellanstadiet av årskurs 5–7 och högstadiet av årskurs 8–10.⁴

Huvudman

Specialpedagogiska skolmyndigheten driver specialskolor på uppdrag av staten.⁵

Språk

Modersmålsundervisning

En elev som har en vårdnadshavare med ett annat modersmål än svenska ska erbjudas modersmålsundervisning om vissa förutsättningar är uppfyllda. Är det andra modersmålet ett av de nationella minoritetsspråken⁶ är kraven lägre för att eleven ska erbjudas modersmålsundervisning. Huvudmannen är skyldig att anordna modersmålsundervisning i ett språk om minst fem elever som ska erbjudas modersmålsundervisning i språket önskar sådan undervisning, och det finns en lämplig lärare. Detta gäller dock inte minoritetsspråken då dessa ska erbjudas oavsett antal elever.⁷

¹ 12 kap 2 § skollagen (2010:800).

² Umeå, Härnösand, Stockholm, Örebro, Vänersborg och Lund.

³ 8–10 §§ förordningen (2011:130) med instruktion för Specialpedagogiska skolmyndigheten.

⁴ 12 kap. 3 § skollagen.

⁵ 12 kap. 26 § skollagen.

⁶ Finska, jiddisch, meänkieli, romani chib och samiska.

⁷ 12 kap. 7 § skollagen och 5 kap. 7–13 §§ skolförordningen.

Om statistiken

I detta pm presenteras statistik om elever i specialskolan.

Elevstatistiken innehåller uppgifter om könsfördelning, antal elever i de olika årskurserna och elevernas boendeform. Det framgår också hur stor andel av eleverna som går i region- respektive riksskolor och hur stor andel som har en annan hemkommun än den kommun som de går i skola i.

Vidare redovisas statistik om andelen elever som är berättigade till och deltar i modersmålsundervisning.

Skolornas kännedom om antalet elever som är berättigade till modersmålsundervisning uppkommer vanligen genom att vårdnadshavare fyller i uppgifter om förekomst av annat modersmål på en blankett till skolan eller genom att det kommer in en ansökan om modersmålsundervisning till skolan. Detta innebär att statistiken inte redovisar det totala antalet berättigade elever utan istället det antal som skolorna har kännedom om.

I löpande text i pm:en avrundas sifferuppgifter till tre informationsbärande siffror. Det betyder till exempel att 1 083 417 elever anges som 1 080 000 elever och att 13 128 lärare anges som 13 100 lärare. Alla beräkningar utgår dock från icke avrundade uppgifter.

Insamling av uppgifter

Statistiken över elever i specialskolan ingår i Sveriges officiella statistik och avser den vecka den 15 oktober inträffar. Skolverket begär in uppgifter från huvudmännen via Statistiska centralbyrån (SCB).

Bakgrundsinformation kommer från Registret över totalbefolkningen samt Utbildningsregistret hos Statistiska centralbyrån (SCB).

Jämförbarhet över tid

Statistiken för året jämförs i första hand med föregående år samt för en period på tio år.

Uppgifter om elever i specialskolan har tidigare samlats in på gruppnivå, men från och med denna insamling samlas uppgifterna in på individnivå. Genom tillgången till uppgifter på individnivå får vi bättre förutsättningar att följa upp skolväsendet och olika reformer.

Nytt för läsåret 2019/20 är också att endast ett modersmål per elev rapporteras, i första hand det modersmål som eleven får undervisning i. Tidigare har samtliga språk som eleven är berättigad till redovisats i statistiken.

Elevantalet i specialskolan påverkas av flera faktorer. Förutom grundläggande faktorer som antalet födda barn i landet och föräldrars inställning konstaterar Utredningen om en flexibel specialskola att tillgången till kommunala och fristående skolalternativ är den faktor som har störst påverkan på elevantalet i specialskolan. I delbetänkandet pekas även de dåvarande landstingens och

huvudmännens informationsinsatser och den hörseltekniska utvecklingen ut som faktorer med stor påverkan.⁸

⁸ SOU 2011:30. *Med rätt att välja – flexibel utbildning för elever som tillhör specialskolans målgrupp.*

Antalet elever

Läsåret 2019/20 går 699 elever i specialskolan. Av dessa går 406 elever i regionskolorna. Det motsvarar knappt 60 procent av specialskolans elever. Det totala antalet elever i riksskolorna är 293.

Diagram 1 visar utvecklingen av antalet elever i specialskolan de senaste tio läsåren uppdelat på regionskolor och riksskolor.

Diagram 1. Antal elever i specialskolan läsåren 2010/11–2019/20.

Källa: Specialskolan, Elever, tabell 2 för läsåren 2010/11–2019/20.

Totalt sett har antalet elever i specialskolan ökat med 6 procent jämfört med föregående läsår, då antalet elever i specialskolan var 659. Det totala antalet elever i specialskolan har ökat kontinuerligt sedan läsåret 2012/13.

Antalet elever i regionskolorna är i nivå med föregående läsår och har varit stabilt under de senaste fyra läsåren.

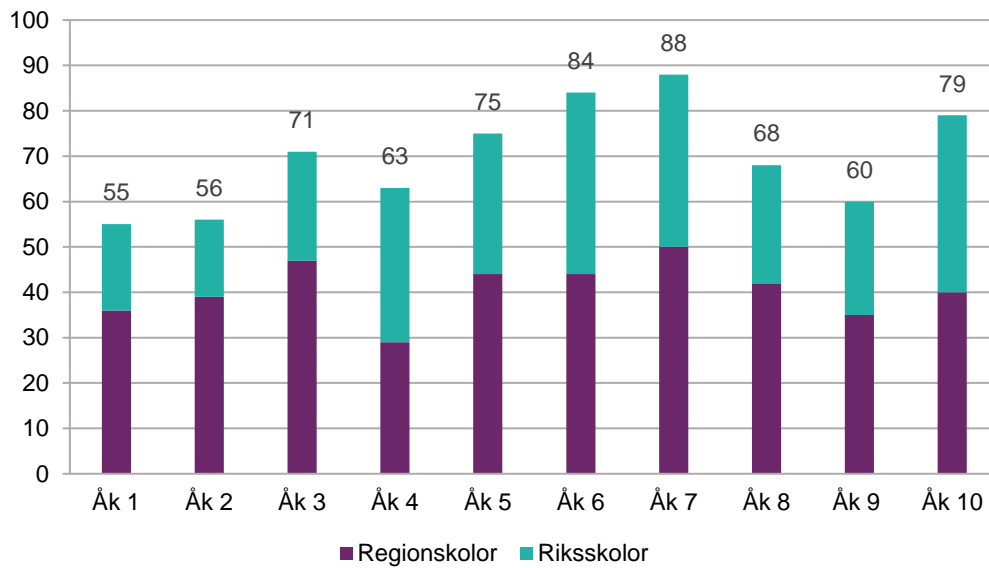
I riksskolorna har antalet elever ökat kontinuerligt de senaste tio läsåren. Jämfört med föregående läsår har elevantalet ökat från 259 till 293 elever, vilket innebär en ökning med 13 procent.

Elever per årskurs

Antalet elever varierar mellan årskurserna. Av alla specialskolans elever läsåret 2019/20 går 35 procent i årskurs 1 till 4, 35 procent i årskurs 5 till 7 och 30 procent i årskurs 8 till 10.

I diagram 2 visas antalet elever i specialskolan per årskurs uppdelat på regionskolor och riksskolor.

Diagram 2. Fördelning av elever per årskurs inom specialskolan läsåret 2019/20.

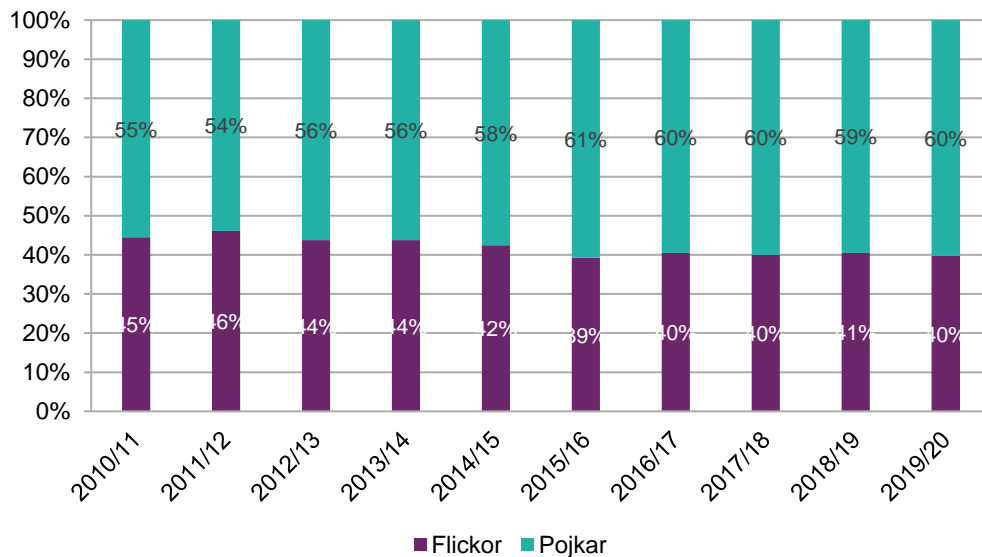
Källa: Specialskolan, Elever, tabell 4 för läsåret 2019/20.

Elevsammansättningen

Flickor och pojkar

I specialskolan är 60 procent av eleverna pojkar. Medan könsfördelningen i regionskolorna är mer jämn med 53 procent pojkar och 47 procent flickor är pojkarna i majoritet i riksskolorna, med 71 procent av eleverna.

Diagram 3 visar könsfördelningen bland alla elever i specialskolan för de senaste tio läsåren.

Diagram 3. Könsfördelning bland elever i specialskolan läsåren 2010/11–2019/20.

Källa: Specialskolan, Elever, tabell 3 för läsåren 2010/11–2018/19 och tabell 2 för läsåret 2019/20.

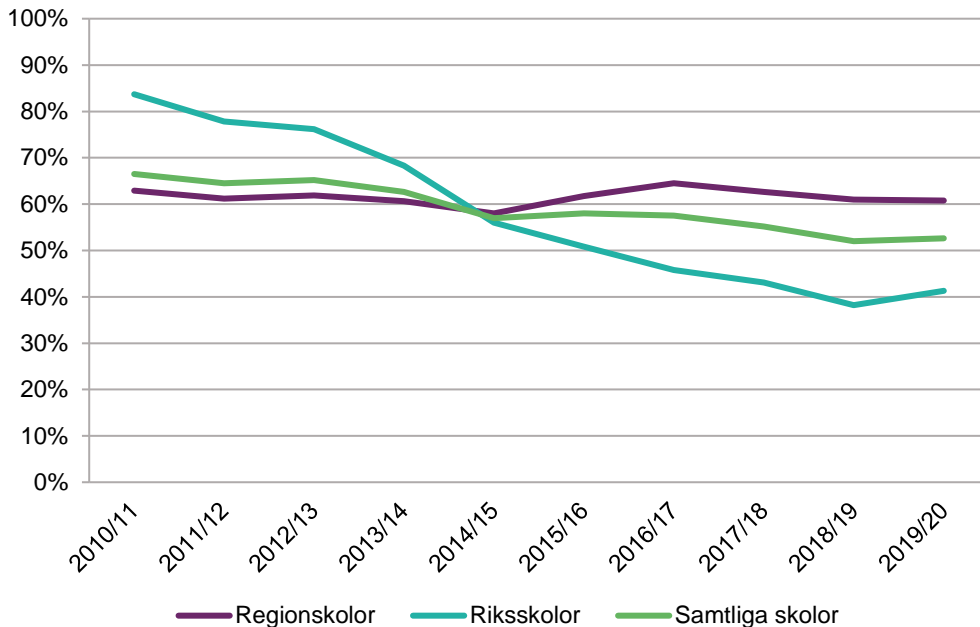
Diagrammet visar att könsfördelningen bland eleverna har varit relativt stabil de fem senaste läsåren.

Hemkommuner

Specialskolans tio skolenheter är belägna i sex kommuner och har elever från 140 kommuner. Totalt har 53 procent av eleverna en annan hemkommun än den där skolenheten är belägen. Andelen elever som går i en specialskola i en annan kommun än hemkommunen är högre i regionskolorna än i riksskolorna, 61 procent jämfört med drygt 41 procent.

Diagram 4 visar andelen elever med annan hemkommun än den där skolenheten är belägen uppdelat på regionskolor och riksskolor under de senaste tio läsåren.

Diagram 4. Andel elever i specialskolan med annan hemkommun än den där skolenheten är belägen läsåren 2010/11–2019/20.

Källa: Specialskolan, Elever, tabell 5 för läsåren 2010/11–2019/20.

Diagrammet visar att andelen elever som har en annan hemkommun än den där skolenheten är belägen har varit relativt stabil i de regionskolorna medan den har minskat kraftigt sedan läsåret 2010/11 i riksskolorna.

Trots att mer än hälften av specialskolans elever inte går i en skola i hemkommunen bor 91 procent av eleverna hemma hos föräldrarna. Drygt 9 procent av eleverna i specialskolan bor på elevhem.

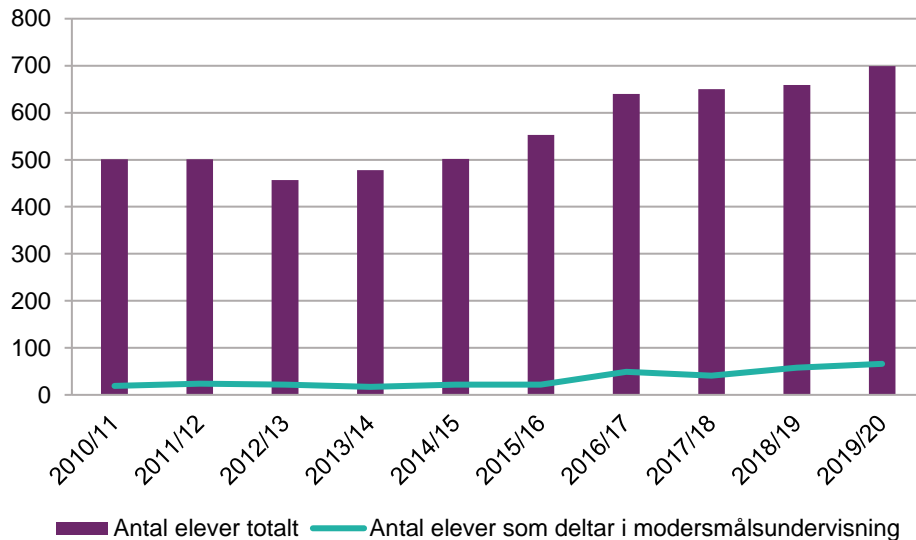
Elever som läser olika språk

Modersmålsundervisning

Lsåret 2019/20 har 276 av specialskolornas elever rapporterats vara berättigade till modersmålsundervisning. Det motsvarar knappt 40 procent av samtliga elever i specialskolan, vilket är i nivå med föregående läsår. Av eleverna som är berättigade till modersmålsundervisning deltar 24 procent i modersmålsundervisning, vilket är en ökning med 2 procentenheter jämfört med läsåret 2018/19.

Andelen elever som är berättigade till modersmålsundervisning i specialskolan är högre jämfört med grundskolan, där motsvarande andel är drygt 28 procent. I grundskolan deltar elever som är berättigade till modersmålsundervisning i betydligt högre utsträckning i modersmålsundervisning, knappt 60 procent.

Diagram 5 visar utvecklingen av antalet elever som deltar i modersmålsundervisning sedan läsåret 2010/11.

Diagram 5. Antal elever i specialskolan som deltar i modersmålsundervisning läsåren 2010/11–2019/20.

Källa: Specialskolan, Elever, tabell 3 för läsåren 2010/11–2019/20.

Sett till alla elever i specialskolan har andelen elever som deltar i modersmålsundervisning ökat över tid. Lsåret 2019/20 deltar drygt 9 procent av specialskolans elever i modersmålsundervisning, motsvarande siffra läsåret 2010/11 var knappt 4 procent.

Pojkar deltar i något högre utsträckning i modersmålsundervisning än flickor, knappt 28 procent av de berättigade pojkarna jämfört med drygt 18 procent av de berättigade flickorna. Skillnaden mellan deltagande pojkar och flickor har ökat med knappt 6 procentenheter sedan föregående läsår.

Statistikredovisningen på Skolverkets webbplats

De tabeller som uppgifterna är hämtade från hittar du på Skolverkets webbplats.
www.skolverket.se/skolutveckling/statistik.

› Sök statistik › Sveriges officiella statistik › [skolform] › [statistikområde]
› [läsåår, termin, år] › [Tabell XX].

På Skolverkets webbplats redovisas statistik för riket och skolenheter.

I kvalitetsdeklarationen för statistiken finns information om statistikens ändamål, innehåll, tillförlitlighet, aktualitet, tillgänglighet och jämförbarhet. Du hittar kvalitetsdeklarationen på Skolverkets webbplats.

www.skolverket.se/skolutveckling/statistik.

› Sök statistik › Sveriges officiella statistik › [skolform] › [statistikområde]
› [läsåår, termin, år] › [Relaterade dokument].